

Familieliv i fjøset

Synes du kalven og kua skal få være sammen? Julie forsker på hvordan man kan gjøre det.

AV KJERSTI BUSTERUD | PUBLISERT 9. NOV. 2020

Forsker sammen med kuer i fjøset

Julie Føske Johnsen sammen med to av kalvene som var med på prosjektet. Selv om kalvene var mye sammen med mammaen sin, lik de å kose med mennesker. Foto: Janne Karin Brodin / NMBU

Du har sikkert hørt at det er viktig at babyer får være sammen med mammaen sin. Men hos melkekyr blir kalven ofte fra kua rett etter fødselen.

– Det er flere grunner til at det er slik. En av dem er at bonden ønsker å selge mye melk. En annen grunn er at man har kontroll på hvor mye mat kalven får i seg hvis den får melk på flaske. Det er også lettere å oppdage om den er syk, forteller Julie Føske Johnsen. Hun er forsker ved Veterinærinstituttet, og har ledet et prosjekt som heter SmartCalfC. Prosjektet har laget en smart løsning som gir kua og kalven mer tid sammen.

Får et sterkt bånd

En annen grunn til at kalven tas vekk fra kua rett etter fødselen, er at det er vanskelig å skille dem senere. – Kua og kalven får et sterkt bånd. Hvis man lar dem være sammen de første ukene etter fødselen, og så skiller dem, kan de bli veldig stresset, forteller Julie. Å la kalven gå sammen med moren sin så lenge den vil, er heller ingen god løsning for melkebøndene. Da blir det lite melk igjen å selge til oss. I prosjektet har man derfor prøvd å lage en løsning som gjør at kalven kan være sammen med kua, uten at de brått må skilles fra hverandre. Åtte kalver var med på prosjektet

– Først fikk kalvene være sammen med mor de tre første dagene etter fødselen. Så ble de plassert sammen med andre kalver i en egen bingje i et hjørne av fjøset, forteller hun.

Mødrene kunne besøke kalvene sine så ofte de ville. – Vi lagde en port som åpnet seg ved å lese av øremerket til kua. Slike "smartporter" brukes allerede i norske fjøs, forteller hun.

Kom ofte på besøk

For forskerne var det spennende å se hva som skjedde når kalvene ble plassert i sin egen bingje: Ville mødrene besøke dem? Prosjektet viste at det ville de. Mødrene kom vanligvis på besøk seks til åtte ganger i løpet av en dag. Kalvene brukte tiden sammen med mor til å drikke melk, leke og kose. Kuene bodde vegg i vegg med kalvene, og kunne hele tiden se og høre barna sine, og til og med slikke dem gjennom gjerdet. Kuene og kalvene fikk være sammen i fire til seks uker. Mot slutten

av perioden var smartporten stadig oftere stengt. Til slutt kunne kua og kalven bare holde kontakt gjennom gjerdet.

– Det ble litt rauting da kua ikke lenger kunne komme på besøk. Men kua og kalven slo seg ganske fort til ro med at de ikke kunne besøke hverandre, sier Julie. Kalvene var fornøyde. Alt i alt var prosjektet vellykket. – Kalvene vokste godt og de var

sunne og friske. Og de lekte mye, det er et tegn på at de har det bra, forteller hun. I perioden kalven fikk drikke melk fra mor, ga kua mindre melk i melkeroboten enn vanlig. Men da kalven ikke lenger fikk die, ga kua like mye melk i melkeroboten som før.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. april 2025, kl. 02.27 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.